

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr. 1 2000

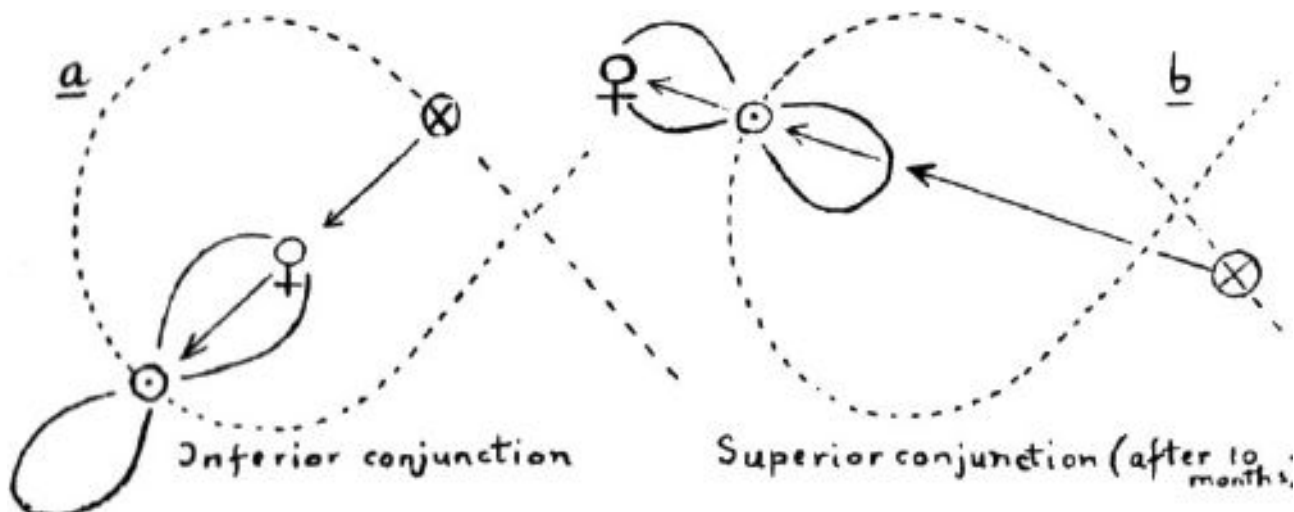
Willi Sucher

Venus

Het bestuderen van de astronomische geaardheid van de planeten Venus en Mercurius kent grote problemen, die vooralsnog niet opgelost zijn. We zullen een poging doen om de bewegingen van Venus in beeld te brengen, in relatie tot de lemniscaat van de zon en aarde. Daarbij wijzen we er met nadruk op, dat dit niet een definitieve oplossing betekent. Veeleer dient dit beschouwd te worden als een mogelijke manier om de aanwijzingen die Rudolf Steiner gaf, in beeld te brengen. Niettemin kan deze voorstelling aangevochten worden en we hopen dat het eens mogelijk zal zijn om op een waarachtige en begrijpelijk manier een totaalbeeld te geven van een nieuw concept van het zonnestelsel.

We kunnen ons voorstellen dat de lemniscaat, of beter gezegd het lemniscaat-lichaam van de 'on-aarde-baan, tot stand is gekomen als gevolg van twee polen in het universum: de uitstralende activiteit van de zon, die de tendens vertoont om naar het centrum toe een 'holte' vrij te laten en de tegenovergestelde activiteit van de aarde, die er als het ware toe neigt om in de holte 'uit te stulpen'. Misschien dat we ooit in staat zullen zijn om in de oppositie van deze twee krachten de oorzaak te vinden van de lemniscaatvorm in het universum. In het menselijk lichaam verschijnen deze beide krachten als de polariteit van de activiteiten die het hoofd en het lichaam vormen: het hoofd als een samentrekkende en mineraliserende entiteit en het lichaam als een uitstralende en zich uitbreidende kracht. Beide doordringen elkaar echter. De samentrekkende kracht is ook in het lichaam werkzaam en de uitbreidende activiteit vinden we ook in het hoofd, - hoewel hun werking aanzienlijk beperkt wordt in deze gebieden. Het resultaat is de lemniscaatvorm, die op talrijke manieren in de menselijke organisatie is ingeweven.

We dienen ons de planeten Venus en Mercurius zo voor te stellen, dat zij zich langs kleinere lemniscaten bewegen. Hun snijpunt is mogelijke gefixeerd te denken op de zon-aarde-lemniscaat, maar met de mogelijkheid om van de rechterkant van de zon naar de linker te bewegen en omgekeerd. Zo vinden we een reden waarom Venus de ene keer van de aarde uitgezien vóór de zon verschijnt en zich dan tegen de bewegingsrichting van de zon in beweegt (een retrograde lus) en zich de andere keer (ongeveer 10 maanden later) achter de zon in een bovenconjunctie bevindt (positie b in de afbeelding).

De planeten Venus en Mercurius hebben een nieuwe relatie met de zon; zij zijn intieme burens en maken deel uit van de stralende activiteit van de zon. Kijken we naar de posities a en b, dan zien we meteen dat er een groot verschil moet bestaan tussen de conditie van de venus sfeer tijdens de bovenconjunctie. In positie a wordt de uitstralende sfeer van Venus, die we ons rond de planeet moeten denken en de ruimte tot aan de aarde doordringt in de ruimte geperst die als het ware doortrokken is met de samentrekkende activiteit van de aarde. We kunnen ons voorstellen, dat de

krachten van de venus sfeer moeite hebben om zich staande te houden tegenover de aarde krachten. De uitstralende activiteit van Venus wordt in dat geval in het gebied van het universum gedrongen, dat bij de mens als de organiserende krachten van de het hoofd verschijnt. In deze positie kunnen de krachten van Venus daarom afgezwakt worden.

Is het tegenovergestelde het geval, de bovenconjunctie, die wordt aangeduid door positie b, dan lijken de krachten van Venus meer in hun eigen element te verkeren - de stralende omgeving van de zonnesfeer. De krachten van de venus sfeer worden in relatieve zin versterkt bij de bovenconjunctie.

Het universum voorziet echter in een vereffening. In iedere lus van een onder- conjunctie van Venus wordt namelijk gevolgd door een bovenconjunctie in hetzelfde gebied van de Dierenriem, vier jaar later. Zodoende wordt de afzwakkende tendens die met de benedenconjunctie verbonden is, altijd hersteld door de versterkende impuls van een bovenconjunctie in dezelfde positie. Dit ritme van Venus, in het bijzonder het vier-jaren-ritme, zou in de toekomst van grote betekenis kunnen worden voor wetenschappelijk onderzoek; bijvoorbeeld met betrekking tot de metamorfosen van insecten en kevers, maar ook op andere gebieden.

We moeten nu een poging doen om tot een inzicht te komen in de spirituele kwaliteit van de krachten die van de venus sfeer uitgaan.

In eerdere brieven hebben we aangegeven dat de maansfeer de sfeer van de Angeloi, de Engelen, is. De sfeer die zijn ' brandpunt ' heeft in de planeet Venus, is het gebied van de Aartsengelen, de Angeloi. Daarom is de geestelijke biografie van de Aartsengelen nog steeds manifest in de invloed die van deze sfeer uit gaat, waarvan de steeds wisselende condities door de bewegingen en gestiek van de planeet aangeduid worden.

Tijdens de Oude Saturnus ontwikkeling waren de Archangeloi met een bewustzijn begiftigd, dat met het huidige dierenrijk vergeleken kan worden. Daarbij kregen zij de medewerking van de verheven Serafijnen, de Geesten van Liefde, die hen de majestieuzelijke visioenen schonken van de gebeurtenissen op de Oude Saturnus. Zo schiepen zij gezamenlijk in de mensen voorouders de eerste etherische kiemen van de zintuigen.

Tijdens de ontwikkeling van de Oude Zon stegen de Aartsengelen op tot het bewustzijn, dat de mens tijdens de aarde-ontwikkeling verworven heeft. De menselijke voorloper op de Oude Zon had een lichaam dat in twee delen was gesplitst. Het bestond uit een voortgeschreden deel, dat uit een substantie bestond, die zich niet verder ontwikkeld had, dan de toestand die op de Oude Saturnus was bereikt. Het bestond uit warmte of hitte, dat het luchtgedeelte omhulde en tevens als een soort skelet doordrong. De Aartsengelen werkten in dit warmte element en brachten de kiemen van de menselijke zintuigen een stap verder in hun ontwikkeling.

Toen de Oude Maan ontwikkeling een bepaald punt had bereikt, hadden de Aartsengelen het vermogen tot imaginatie bereikt. Daardoor waren zij in staat om werkzaam te worden in het etherlichaam van de mensenvoorouders. Zij werkten in de inwendige levensfuncties, die in fysiek opzicht tot uitdrukking kwamen de circulatie van de vloeistoffen in het lichaam van de mensheid en eveneens in het fenomeen van de groei. Er werd een activiteit bewerkt, die het midden hield tussen spijsvertering en ademhaling. Anderzijds waren de Archangeloi nog steeds verbonden met de ontwikkeling van de menselijke zintuigen, die zij als organen voor hun waarnemingen gebruikten.

Tijdens de aarde-ontwikkeling bereikten de Aartsengelen het bewustzijn dat aangeduid wordt als ' inspiratie '. Zij waren bijzonder verbonden met de periode in de aarde-ontwikkeling, waarin substantie opnieuw in licht en licht condenseerde. Dit vormde een soort herhaling van de gebeurtenissen tijdens de ontwikkeling van de Oude Zon. Ook manifesteerden zij zich in het luchtdeel van het menselijk lichaam en de mensheid beleefde hen als een zielentoon. De mensheid werd zich van hen bewust in de verstandziel, die in de toekomst bestemd is om de ' inspiratieziel ' te worden.

We bespreken nu dat de Aartsengelen op twee manieren met de mens verbonden zijn. Zij manifesteerden zich in de schepping en ontwikkeling van de menselijke zintuigen. In die vroegere stadia van evolutie waren de zintuigen heel anders dan tegenwoordig. Zij waren veel subtieler en etherischer. Geleidelijk trokken zij hun werkzaamheid als het ware steeds meer terug in het zielenleven van de mensheid, met name in de verstandziel. Daarover schrijft Rudolf Steiner in het eerste

hoofdstuk van Theosofie: ' De mens vormt gedachten over zijn waarnemingen. Zo komt hij tot een besef van de wereld buiten hem. Het kind dat zich brandt, denkt er over na en komt tot de gedachte " vuur brandt ". De mens volgt dus niet blindelings zijn impulsen, instincten, hartstochten; zijn nadenken hierover schept de mogelijkheid om ze te bevredigen. Wat als fysieke beschaving kan worden aangeduid, beweegt zich volledig in deze richting...dit kan worden aangeduid als verstands-gemoeds-ziel '.

Anderzijds zij de Aartsengelen met bepaalde processen in het ritmische systeem van de mens verbonden. Zo zouden we ooit in staat kunnen zijn om te bewijzen, dat de sfeer die door de planeet Venus wordt aangeduid, die conditie van de ademhalingsorganen van het menselijk organisme toont, middels de bewegingen en gestiek van de embryonale ontwikkeling. Maar we dienen een duidelijk onderscheid te maken tussen de venusfeer en de fysieke gedaante van de planeet met die naam en de invloed daarvan op de voorgeboortelijke ontwikkeling, net verwarren met zijn effect op het leven van de mens na de geboorte. Op deze dingen kunnen we hier niet uitgebreid ingaan. Zij vormen een thema voor medisch onderzoek en dat valt buiten de omzet van deze brieven.

Zodoende hebben we met twee bewegingen of activiteiten in de mens te maken, als uitdrukking van de werkzaamheid van de Venus-aartsengel-sfeer. De ene tendert meer naar het verwerven van intellectuele vaardigheden, verbonden met de functie van de zintuigen. De andere is als het ware gelokaliseerd in de lichamelijke functies van het ritmische en het ademhalingsstelsel, wat buiten het bereik van het menselijke dagbewustzijn voorstellen, waardoor het de diepere kwaliteiten van de verstandsziel kan omvatten, dan zou de verstandsziel omgevormd worden tot de inspiratieziel, die in staat zou zijn om de verborgen taal van objecten en geestelijke wezens als het ware te inhaleren of zelfs te consumeren. Dit zou een soort hoger ontwikkelde ' zintuigwaarneming ' zijn, waarvan de fysieke zintuigwaarneming enkel een schaduw vormt. Zoals er in de fysieke wereld sprake is van horen, zo kunnen we ook in de geestelijke wereld van een ' horen ' spreken, waarbij de geestelijke wezens zich in hun eigen ' taal ' openbaren. Dat is de toestand die in de geesteswetenschap wordt omschreven als inspiratie.

Om het karakter van de sfeer van de planeet door de differentiatie van de (twaalfvoudige Dierenriem, zullen we ons iets meer moeten richten op de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden in de grote ronde van de kosmische evolutie, de Oude Zon. Tijdens deze ronde verworven de Aartsengelen een bewustzijn, dat overeenstemt met het huidige ik-bewustzijn van de mens. Daarom is het zeer verhelderend om deze periode te bestuderen met betrekking tot de Aartsengelwezens Zoals we al eerder hebben aangeduid, bestond de lichamelijkheid van de mensenvoorouder tijdens de ontwikkeling van de Oude Zon uit twee verschillende substanties. Enerzijds was er de ' teruggebleven ' warmtesubstantie als een restant van de Oude Saturnusontwikkeling, die een soort mantel om de andere substantie vormde. Dit was de lucht, waartoe een deel van de warmte zich verdicht had. Behalve in de lichamen van de mensenvoorouder, kwam er ook teruggebleven warmtesubstantie voor in de omgeving van deze lichamen, als een soort tweede, lager natuurrijk. De Aartsengelen waren werkzaam in de primitieve zintuigorganen van de mens, die in het warmtedeel van de lichamen gevormd waren Daardoor ontstond er een verbinding tussen het tweede, lager natuurrijk en de mensheid. Deze bemiddelende activiteit van de Aartsengelen is een van hun meest prominente eigenschappen.

We dienen ons nu voor te stellen, dat de gebeurtenissen van de Oude Saturnusontwikkeling opgetekend stonden in het warmtedeel. Dit droeg als het ware de kenmerken van de zeven grote fasen van die planetaire evolutie, zoals we die in de 3°, 4^c en 5^e brief beschreven hebben. Het luchtdeel nam de eigenschappen aan van de zeven grote fasen van de Oude Zon evolutie zelf. Daarover werd nog niet in detail gesproken, maar deze ontwikkeling wordt geschreven in de ' Wetenschap van de geheimen der ziel ' van Rudolf Steiner en in Isis Sophia, deel 1. De primitieve zintuigorganen, die werden geschapen door de Aartsengelen, dienden als middelaar tussen beide werelden: de warmte en de lucht. Zo ontstond een schets, de etherische oerbeelden van de twaalf zintuigen, die vervolgens steeds duidelijker vorm aannamen in latere cycli van de kosmische evolutie.

Toen we de zeven grote fasen van de Oude Saturnus beschreven, konden we die in een samenhang plaatsen met de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem, zoals we die tegenwoordig aan de hemel waarnemen. Het zelfde zouden we kunnen doen met betrekking tot de ontwikkeling van de Oude Zon. Indien we zeggen, dat de kenmerken van de Oude Saturnus planeet werden opgetekend in de teruggebleven warmtesubstantie en dat deze warmtesubstantie de basis vormde van de zintuigen, dan kunnen we veronderstellen dat de zinnen die gebruik maken van deze zintuigen, eveneens een samenhang met de Dierenriem moeten hebben.

We zullen dit u verder uitwerken. De zeven grote stappen van de Oude Saturnusontwikkeling waren als volgt:

- 1) Het machtige goddelijke Wijsheid-Woord werd uitgesproken in de Oude Saturnus planeet. De planeet zelf, die nog levenloos was, kon dit niet bevatten. Enkel een reflectie bleef ermee verbonden en dit was het oerbeeld van de Ram.
- 2) Kosmische zielenkrachten, waarvan de hoogste uitdrukkingsvorm bestaat uit de Gedachte van God, trachtte de planeet te doordringen, maar ook hiervan bleef enkel een reflectie - dit vormde de oorsprong van de Stier.
- 3) De gereflecteerde krachten van de kosmische dragers van het ' Ik Ben ', schiepen de verdeling van het planetaire eenheidslichaam in vele afzonderlijke lichamen Dit vormde het oerbeeld achter de Tweelingen.
- 4) De afzonderlijke warmtelichamen werden de spiegels van de impuls tot persoonlijkheid. Dit vormde de profetie van de Boogschutter.
- 5) De etherische kiemen van de zintuigen werden in de warmtelichamen geschapen. Dit werd de geestelijke achtergrond van de Steenbok.
- 6) Er ontstond een soort warmtestofwisseling in deze lichamen, als uitdrukking van de Waterman.
- 7) Tenslotte verscheen de robotmens als een absoluut beeld van de intenties van de goden, die nauwkeurig beantwoordde aan de impulsen die uit de spirituele omgeving stamden. Dit had plaats in het bereik van de Vissen.

Deze verschillende ontwikkelingsstadia werden opnieuw ingeschreven in de teruggebleven warmtesubstantie op de Oude Zon. De zintuigen die voorbestemd waren om een s de wereld waar te nemen, werden een stap verder gebracht op de weg naar vervolmaking en werden voorbereid om deze inscripties waar te nemen. Op die manier hebben de zintuigactiviteiten, die de vormende krachten in de zintuigorganen zijn, hun oorsprong in die gebeurtenissen uit de Oude Saturnusontwikkeling, dat wil zeggen, Tweelingen - ofwel de krachten die achter de Tweelingen staan - schonken de kracht om een vermogen tot zintuigwaarneming te ontwikkelen dat in de fase van de aarde-evolutie het Ik zou gaan bevatten - namelijk het zintuig waarmee het Ik waargenomen kan worden. De spirituele krachten achter de Ram schonken de mensheid het zintuig voor de waarneming van het woord In Vissen werd de mogelijkheid geschapen voor de waarneming van klank absolute ontvankelijkheid is de basisvoorwaarde voor de werkzaamheid van dit zintuig. Waterman en de geestelijke achtergrond daarvan schonken de mogelijkheid warmte waar te nemen. In Steenbok werd het gezichtsvermogen gewekt met dit gebied van de Dierenriem is de schepping van de zintuigen in het algemeen verbonden. In het gezichtszintuig leeft de erfenis van de visioenen die geofferd werden door de Serafijnen, de Geesten van Liefde, op de Oude Saturnus Van de Boogschutter komt het smaakzintuig. Dit is moeilijk te begrijpen op grond van de vierde cyclus van de Oude Saturnusontwikkeling, maar we zullen later een bredere basis vinden om dit feit te begrijpen. Natuurlijk kunnen we niet beweren, dat deze zintuigen op de Oude Zon al voorhanden waren. Het waren hun kosmische oerbeelden.

In de luchtsubstantie van de lichamen van de mensenvoorouder, werden de cycli van de Oude Zon ingeschreven, die voorheen op de warmtesubstantie werden gereflecteerd. Ook deze cycli verschijnen in een relatie tot de Dierenriem. We kunnen echter hier niet uitgebreid op ingaan. We kunnen enkel de werking beschrijven die zij op de vorming van de zintuigen hebben uitgeoefend. De volgende die hier aangehouden wordt, correspondeert niet met de volgorde waarin de gebeurtenissen zich op de Oude Zon voltrokken.

In tweelingen werden gebeurtenissen weerspiegeld, die een soort oervorm van voortplanting tot ontwikkeling brachten. Het afzonderlijke wezen ontving zijn bestaan van een 'moederwezen', door middel van een eenvoudige afscheiding daarvan. Hieruit ontwikkelde zich later het zintuig waarmee de mens zijn 'naaste broeder' kan waarnemen: een volgende ontwikkelingsstap voor het zintuig waarmee het 'Ik' van de ander waargenomen wordt.

Kreeft is verbonden met gebeurtenissen die het wezen een tijdelijk gefixeerde vorm schonk binnen een soort huid. Hiermee werd de basis gelegd voor de latere ontwikkeling van het tastzintuig.

Leeuw is het beeld van een volgende stap in de evolutie, wanneer het wezen in het eigen organisme de reflectie van zielenbewegingen en zielenactiviteiten uit de kosmische omgeving beleeft. Deze ervaringen vormden vervolgens de oorsprong voor de levenszin.

Maagd is het sterrenbeeld waarin de gebeurtenissen uit de Oude Zonneontwikkeling opgetekend staan, die een fundamentele verandering in de menselijke natuur bewerkten, tijdens de ontwikkeling op de Oude Saturnus waren de warmtelichamen nog zonder leven, maar thans, tijdens de aanvangsfase van de nieuwe planetaire ontwikkeling (Oude Zon), ontvangen zij levenskrachten. Dit legde de grondslag voor de latere verwerkelijking en waarneming binnen het eigen wezen van de eigen beweging, de bewegingszin.

Weegschaal weerspiegelt de ontwikkelingsfase, waarin het wezen een toestand van volstrekt innerlijk evenwicht bereikte, met betrekking tot zijn omgeving. Hierdoor kon het zijn ervaringen in een soort 'primitieve taal' tot uitdrukking brengen. Dit was de oeraanvang van de evenwichtszin.

Schorpioen bewaart de imaginatie van een gebeurtenis, die we kunnen aanduiden als een proces van 'dematerialisatie'. Door het oplossen van de fysieke vorm, bevrijdde zich de levenskracht. Een kiemorgaan voor het waarnemen van levens-samenhangen en kosmische wijsheid werd hierdoor belichaamd in fysieke vormen. De reukzin biedt slechts een vaag en vertekend beeld van het oorspronkelijke vermogen, dat met de Schorpioen verbonden is.

Boogschutter herinnert zich dan gebeurtenissen in dit stadium van evolutie, waarin gigantische kosmische processen van stofwisseling en transsubstantiatie in de menselijke organisatie werden geplant. Hier komen we het feit een weinig meer op het spoor, dat de smaakzin met de Boogschutter verbonden is. We mogen echter niet vergeten dat het oorspronkelijke vermogen door vele metamorfosen is gegaan, voordat het zich in de vorm manifesteerde, die we tegenwoordig als smaakzin kennen.

Tussen de Oude Zon en de aarde-ontwikkeling voltrok zich de ontwikkelingsronde van de Oude Maan, die tot verder ontwikkelingsstappen voerde. Dit geldt in principe voor alle zintuigen.

In de oorspronkelijke schepping van de zintuigen zien we de werkzaamheid van de Aartsengelen. De zintuigorganen vormen de uitdrukking van het bestaan van de innerlijke zinnen en de zinnen moeten ook verweven zijn in de activiteiten van de Aartsengelen. Verder moet deze verbinding ook ingeschreven staan in de kosmische sfeer van deze hiërarchie; de sfeer die zichtbaar aangeduid wordt door de bewegingen van de planeet Venus. Dat we deze sfeer daar inderdaad aantreffen, wordt bevestigd door een groot aantal gevallen van zgn. verstandelijk gehandicapte kinderen. Ook op deze thematiek kunne we hier echter niet dieper ingaan.